

I Certamen Literari de Benicarló

Les veus de la terra

- El Poema de Benicarló -

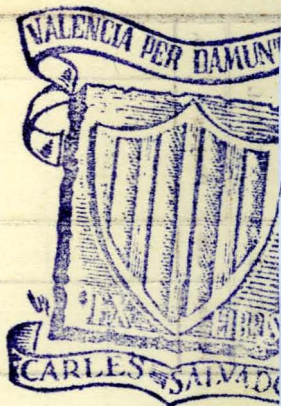
Lema: Fontcuberta

potencial

Aquest treball obta ^{(únicament premi del} al IV tema ordinari ofert pel Sr. Fontcuberta i, per tant, renuncia, en absolut, als accèssits i mencions honorífiques que ^{se} li puguen discernir.

Les veus de la terra
- El Poema de Benicarló -

Lloc: Fontcuberta

I
La partença

Benicarló tot dorm. Dormen les hortes
i dorm la mar, al lluny, rota la lluna.
Caní del trentancades són les portes
per places i carrers. No s'ou ninguna

veu ni soroll. Un jove amb sa maleta
comença a anar pel món; sembla que fugi.
De qui? Per què? La vida li és estreta
en aquest poble humil que li fa enuig.

Seu esperit és jove, ~~és~~ inquiet,
i ell vol trobar ~~els~~ ^{amplíssim} horitzó ~~els~~
per apagar en ell la noble set
que té son cor d'humana ~~ambició~~ ambició.

El present poema ha obtingut el premi
ordinari especial de 5.000 ptes. ofert per
En Salvador Fontcuberta Llovera en el
I Certamen Literari organitzat per
l' Il·lustríssim Ajuntament de Deni-
carlo i celebrat en la dita ciutat el
dia 29 d'agost de l'actual any
1952.

6

2
en
A l'estació, ~~el~~ silenci. Tot és calma.
A dalt, al cel, la lluna i les estrelles.
Passen els àngels bruns portant la palma
de la foscor per entre llums vermelles.

Ja queda a l'enyg la casa on
~~Benicarló, tra cast. on s'ha naixent;~~
~~l'euroció, al ulls apuaita~~
~~queda al darrere. l'euroció és intensa~~
quan ve el carril i xisla un punxequet
fíbli d'acer al punt de la partença.

Trepida el tren, trepida i esbufega;
ix de la fosca amb ull esperitat;
un ovis corcer de baf els lloms rebrega
i un fum en l'aire es mou descabellat.

Benicarló, adén! Una campana
fa el seu senyal, un crit que surt del puny
i, a poc, ^{el tren} fa el bram que s'encomana
i lentament - xif-xaf, xif-xaf - s'esmuny.

Cara a la vida va i cara a la vida
~~va~~ ^{va} el jove amb cor obert i amb pensament
que no ningú ha pogut posar-li brida
i el dru a la mà, vibrant, vital, calent.

— "Benicarló! Seràs tu una infantesa;
retornaré ja ric o cauré mort;
conquistaré pel món l'alta grandesa
i per a mi seràs el far del port."

3

Adés, Benicarló! I una mirada
sense amargor, ni fel, sense plorar,
de sentiment, però, tota anegada
fa dirigir son cor al Crist del Mar.

II

Ara vaig tot sol pel món

Ara vaig tot sol pel món
i porto al cor un desig:
abastar del cel l'estrella
i posar-me-la en el pit.

Ara vaig tot sol pel món
i travese mars i rius
per trobar les esperances
joioses que sent dins mi.

Ara vaig tot sol pel món
sens descansar dia i nit,
percaçant branques de glòria
que s'enfugen d'entre els dits...

I ara són terres calentes
on de meua ~~maxen~~ són els fruits,
on el sol la pell recrema
i els núvols són un somriú.

I ara, terres temperades
on l'or quimèric no drix
avideses de riquesa,
odis profunds, sang i crims.

I més enllà terres fredes,
tremolors fins l'infinit,
on el vent arrapa el cel
que és sempre - sempre! - tot quis.

.....

Ara vaig tot sol pel món.
El món és ample i és bruid!
El món em sembla una losa
i m'és un goig el sofrir.

III

Jo tinc un amor secret

Jo tinc un amor secret
que encara no el sap ningú;
el porté al cor tancadet
com un brillant que rellun.

5

No el coneix la llum del dia
ni la fosca de la nit
perquè és l'única alegria
que vibra dins del meu pit.

Jo ja sé que me l'vigila
la llum com una aurant
quan entre estel i estel lila
el meu viure transhumant.

El porté al cor i el cor calla
perquè és un secret real
que cada dia batalla
contra el meu torment letal.

És un secret que illumina
el meu viure ple de dol;
la fosca, que m'encamina
i la claror, del meu sol.

Jo tinc un amor secret
i ara del cor se me'n ix:
De Benicarló jo he fet
un brillant que velluix.

IV

El retorn

Vaixillen pens i cors que s'esgarrien
i ~~per no~~ ~~trouar~~ trobar un tast, flor de dolor.
Els sentiments retornen si fugien
buscant plaers, bonança i abundor.

Per l' Ideal els homes es cougien
i l' Ideal no obtenen ni amb dolor.
Els pensaments són llums que no tenien
prou claredat per viure i prou clamor.

I és allavors quan l'hora és més propícia
al bon retorn, i l'ànim té clarícia
del què ha de fer sens lluites concordants.

Puresa als ulls i al cor cançons antigues,
i ens llevarà la terra les fatigues
i tornarem a ser uns nous infants.

V

Les vers de la terra

Fa retorn el trotamús
i el pit florix alegries
quan ou les vers de la terra:
càntics brens, alegries.

1.

El campanar

Alt, símbol de fortitud
per damunt de les teulades;
el quaita no mai vençut
que amb vers de bronze estimades
cria a claus la multitud.

Sourin en la llunyania,
guarda la porta barroca,
té càntics trists i alegria
la sena ànima de roca,
i silencis quan sonnia.

- "Campanar! Oh, corpulent
"arbre de pedra vibrant;
jo t'estime eternament
car tu em ^{aduns} ~~ens~~ amb crits de vent
el goig d'estar-te mirant.

2.

L'horta

Corre l'aigua ^{als} ~~pels~~ sequiols,
canten les sèries.

La terra és verda i és vora
i els llegums creixen.

El cel té un blauet puríssim
d'un to molt tendre.

El llaurador rega i canta
joies ~~q'tis~~ o perles:

- " Benicarló de ma vida,
al cor m'aplegues;
com els cadufs de la Sèria
m'envaig i em quede.

3.

El seca

El cep estira els braços fullats de verdes paupes,
cobrix la terra seca, cobrix el dolç raïm

- orqia de fragàncies que el sol als flancs li envia
xanqlots de perles fines, menjada de l'Olimp.

9
I l'olivera quega de fulles com a llances
que fa les verdes ~~copces~~ de l'oli transparent,
per l'aire pentinada se mostra cançonera
amb notes claricistes i amb ritmes clars i eterus.

I el garrofer ^{ombriol} ~~altitud~~, de branques retrogrades,
d'un verd obscur de fúria i d'ànima en repòs
aquest seca ornamenta, redreça i vivifica
amb tota la riquesa del fruit obscur i dolç.

4.

La mar

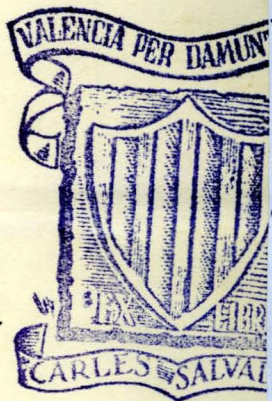
Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l'ampla mar.

I xen les barques pesqueres
per uns camins fets de blancs.

Les gasolineres bronzes;
llisquen velas triangulars.

Les ~~ixarxes~~ ^{xarxes} que ara s'escampen
cullen peixos sens descans.

Escates d'or i de plata
i bocins de lluna, blancs,

com els pits de la sirena,
sireneta de la mar.

o

Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l' ampla mar.

Els pescadors que naveguen
entre mar; cel tot blau

viven ~~de~~ glòries ~~de~~ peixos,
~~de~~ peixos que es van pescant.

El port espera les barques,
les acull en un abraç

seguint els sospirs de llum
del dit índex que és el far.

o

Benicarló s'emmiralla,
s'emmiralla en l' ampla mar.

La riquesa marinera
és una cançó eternal.

Les xemeneies

Ací i allà les xemeneies
quan rounp el dia trauen fum.
Fan ~~luna~~ respir despeninades,
Es pel carbó que s'hi consume.

Són uns gegants nostàlgics, símbols
fets d'estridència i ~~///~~ treball.
Tota la natja que al cel llancen
és de la indústria ~~///~~ embolcall.

Tètrics espectres que glatixen
angixes vives de xipxers
tenen remors i aquells silencis
d'una ciutat de palpits vers.

Benicardó que ja va omplint-se
de xemeneies fumejants
obri les fàbriques que creixen
de cara al món brollants, brollants...

Els revolts industrials

Les màquines de ferro giravolten;
es mouen a compàs tots els motors;
hi ha una música estranya, sens cadències,
de corretges, de palanques i tambors.

Frepiden les parets i els bancs de ferro
i els volants demoniacs i dentats;
Les rixeres gemegen en les fàbriques
per damunt dels ~~fermatges~~ engrassats.

Hi ha per tot eixos himnes inharmonics
del martell i l'enclusa que retruny;
hi ha el soroll infernal que arbrova l'home
que esbufega i s'embruta cara i puny.

Engranatges batequen l'encaunteri
i els molts tensen les peces sens parar.

.....
Duan les màquines semblen de misteri
mort a dolls la riquesa, el benestar.

7.

Teixits, colors i perfums

Teixits, colors i perfums,
de Benicarló tressors.

No calia eixir d'ací,
no calia voltar món
per a trobar la fortuna,
per a trobar venes d'or.
En Benicarló es treballa,
Benicarló no s'adorm.
Benicarló riu i canta
i eixampla content son nom.

Teixits i laques i essències,
tres indústries, ~~tres~~ rius d'or,
tres portals de paradisos
que escampen pel món el nom
d'este poble que batega
tot retrobant el seu pols,
la vital benaventura
dels presents, l'honor dels morts.
Benicarló riu i canta
i és per tots ocellidor.

Teixits, colors i perfums,
manteletes i mantons;
gèneres de punt, conserves...

~~de~~ ~~en~~ Turisme, un ~~Boyard~~ ^{Alberg d'or}
~~de~~ ~~en~~ Turisme, un ~~Boyard~~ ^{i Alberg del Turisme d'or.}

Té un Arc Iris fet de laques
i uns perfums marejadors
i uns cors nobles i pacífics
i un sant Bertomeu famós.

Benicarló rin i canta;
la Fe l'ha salvat, l'Amor.

I doblant
~~passant~~ genolls ~~en terra~~ i cara
aquell que fa nou retorn
i oint les veus de la terra
obri els braços i obri el cor:

— "Ací retorna el teu fill;
tinc els ulls tots plens de plor.
Vinc a treballar i a amar-te ...
Empara'm, Benicarló !!! "

Amunt el cor!

Amunt el cor! Amunt, seny i esperit;
 calcigues ja ben ferm la teua terra;
 mira a l'entorn, avàs com l'infinit
 les arrails noterra
 només per tu que et lliures dia i nit
 a conservar el seny i l'esperit.

Amunt el cor! Eleva't fins al cel
 puix que és el teu més gran i antic tresor;
 hi trobaràs la llum uora l'estel
 remot que llum serà com el teu cor.

Eleva't, cor! L'altura insonnada
 és el paratge cert del teu delit
 on la fevor no és mai encadenada,
 on l'ideal serà per tu acomplit,
 on sols hi ha pau pel seny i l'esperit.

Amunt el cor! I abendra't als eligams
 d'aquestes veus terrals, tan amoroses,
 que tenen mots curulls de sets i fams
 eternes sempre, i sempre harmonioses
 dins el palau transit que ha fet el crit
 per retrobar el seny i l'esperit.

Anunt el cor! Anunt! Hi ha un cel obert,
 esbatanat al goig i a l'alegria,
 rigla constant de precís i d'infinit.
 Si t'ha semblat el món un gran desert,
 anunt el cor!, i en ell vols i confia
 i des de dalt veuràs el món, petit
 per a estotjar el seny i l'esperit.

3

Publicat en "Benicarló" revista estiu 1953

Benicarló 14. d'agost de 1952

Carles Salvador

